

การสอนที่ก่อผลเสีย

ความหมาย

การสอนที่ก่อผลเสีย (Dyspedagogy) หมายถึง การสอนที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้ไม่บังเกิดผลและเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านหนังสือได้ล่าช้า และมีปัญหาในการเรียนรู้และอาจนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ได้

ความเป็นมา

งานวิจัยในช่วงต้นๆ ของปัญหาด้านการอ่าน และปัญหาการเรียนรู้ จะมุ่งเน้นไปที่ลักษณะความผิดปกติทางกายภาพและจิตวิทยา หรือความบกพร่องทางกระบวนการรับรู้ทางจิตวิทยาของผู้เรียนทั้งสิ้น เป็นต้นว่า กรณีของเด็กที่มีผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ก็จะนำแบบทดสอบต่างๆ มาทดสอบเพื่อค้นหาสาเหตุ แล้วหาวิธีช่วยเหลือเฉพาะจากผลของการวินิจฉัยนั้น ซึ่งอาจใช้การสอนซ่อมเสริมพิเศษนี้มาใช้วิธีการนี้ก็ยังมีผู้สงสัยและมีคำถามอยู่เสมอว่าวิธีการนี้ได้ผลดีจริงตามความคาดหมายเพียงใด แต่วิธีการนี้ก็จะเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากในทางปฏิบัติ ตามปกติแล้วนักวิชาการจะตัดสินใจจากพื้นฐานของเด็กแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นความผิดปกติอันเนื่องมาจากเรื่องของประสาทวิทยาหรือจิตวิทยา หรือแม้กระทั่งความล่าช้าด้านวัฒนธรรมและสังคม การสอนหรือด้านการใช้สื่อการเรียนที่ไม่เหมาะสมหรือครูไม่สามารถใช้เทคนิคหรือการใช้วิธีสอนที่ไม่สอดคล้องกับสไตล์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ฯลฯ วิธีการเหล่านี้มีผู้คำนึงถึงกันน้อยมาก

โคเฮน (Cohen) ได้อ้างถึงผลการวิจัยของแฮริส (Haris) เกี่ยวกับการเริ่มสอนการอ่านให้เด็กเหล่านี้ว่าวิธีสอนที่ไม่เหมาะสม ทั้งไม่บังเกิดผลตามเป้าหมาย นอกจากนั้นยังนับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของสาเหตุที่เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านต่ำด้วย เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างโปรแกรมการเริ่มเรียนอ่านที่

เหมือนกันในระดับชั้นเดียวกัน ซึ่งมีครูผู้สอนต่างกัน แล้วดูผลแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ครูเป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่ง ตัวครูยังทำให้เกิดผลต่อการเรียนของเด็กมากเสียยิ่งกว่าโปรแกรม หรือวัสดุอุปกรณ์ ที่นำมาใช้เสียอีก ซึ่ง โคเฮน เรียกว่า การสอนที่ไร้ประสิทธิภาพ

ลักษณะการสอนที่ก่อผลเสีย

การสอนที่ก่อผลเสีย เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่จะมีผลกระทบต่อ การเรียนของเด็กส่วนใหญ่รวมทั้งเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างไรก็ตาม เด็กๆ หลายคนก็เรียนได้ดีพอประมาณ ไม่ว่าจะครูจะสอนอย่างก่อผลเสียหรือใช้วิธีการสอนที่ไม่เหมาะสม ปัญหาอยู่ตรงความจริงที่ว่า เด็กๆ เหล่านี้ที่มาเรียนในระบบการศึกษาปกติ แต่ตัวของเด็กมีความแตกต่างหรือมีปัญหาทางจิตวิทยา ประสาทวิทยา สังคม หรือมีภาษาที่แตกต่างไป จำเป็นต้องมีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เด็กเหล่านี้จะต้องทนทุกข์กับการสอนที่ก่อผลเสียปัญหาทางภูมิหลังของเด็กไม่ควรถูกละเลย แต่ควรที่นักการศึกษาจะนำมาพิจารณา เพื่อลดความจำกัดในการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนที่คำนึงถึงทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพมาช่วยเด็กเหล่านี้

อนึ่ง การสอนที่ไม่อาจช่วยให้นักเรียนงอกงามและพัฒนาขึ้น เพราะกระบวนการเรียนการสอนขาดความสัมพันธ์ ขาดความเชื่อมโยงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องนี้ก็คือ ทักษะการสื่อสารของครู ทักษะการสื่อสารที่ไม่ต้องอาศัยความรู้อย่างลึกซึ้งเหมือนวิชา “ปรัชญาการศึกษา” “กลวิธีการสอน” หรือ “ทฤษฎีพัฒนาการของเด็ก” แต่จะเป็นเรื่องของ “การพูด” เป็นส่วนใหญ่ เช่น “การชมเชย” ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าของตน

ด้วยใจจริง หรือ “การฟัง” ซึ่งมีส่วนช่วยในการเรียนรู้อย่างมาก เพราะทั้งครู และนักเรียนจะสามารถตรวจสอบโทรสื่อสารได้เช่นครูไม่เพียงแต่จะฟังรู้เรื่องเท่านั้นยังมีความเข้าใจและเห็นใจอีกด้วย ส่วนครูก็เข้าใจจากการฟังว่านักเรียนเข้าใจเรื่องวิธีการที่ครูตั้งใจจะสื่อสารหรือไม่

นอกจากนี้การละเลยถึงความต้องการของผู้เรียนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การสอนไม่บรรลุเป้าหมายการสื่อสารให้สอดคล้องกับลีลาการเรียนของเด็ก จะทำให้การสอนบรรลุเป้าหมายได้ดีขึ้น และเป็นการเสริมประสิทธิภาพของครูเท่าๆ กัน เป็นการป้องกันการสอนที่ก่อผลเสียโดยเฉพาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท

ผลของการวิจัยของ อิงลิท, กูดแมน และ เรธ ได้มีผู้นำมาใช้ในชั้นเรียนปกติ โดยให้ความสนใจในเรื่องวิธีการสอนโดยตรง ทั้งคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในการให้งานแต่ละครั้งอย่างเหมาะสมการจัดการกับการสอนการใช้วิธีการสะท้อนกลับ และการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความสำเร็จเป็นหลัก การวิจัยนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษาพิเศษ (Englert, 1984 ; Goodman 1985 ; Rieth et. Al, 1997) สำหรับการวิจัยในประเทศไทย ในเรื่องการสอนที่ก่อผลเสียซึ่งจะมีส่วนโดยตรงต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ยังไม่ปรากฏชัด ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยในเรื่องการพัฒนาวิธีสอน และการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน

ศรียา นิยมธรรม

บรรณานุกรม

- Brophy, J.E. “Teacher Behavior and Its Effects,” *Journal of Educational Psychology*. 71 : 733-750 ; 1979.
- Cohen, S.A. “Dyspedagogy as a Cause of Reading Retardation : Definition and Treatment,” in B. Bateman (ed.) *Learning Disorders*. Vol. 4. Seattle, WA : Special Child Publications, 1971.
- Englert, C.S. “Effective Direct Instruction Practices,” in *Special Education Encyclopedia*. Vol.1. Edited by C.R. Reynolds and A. Wiley Interscimic Publication, John Wiley and Sons Inc, 1984.
- อารี สัณหฉวี. เสริมประสิทธิภาพครู. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.